

Kaitseministri määruse „Kaitseliidu valvuri käesideme ja embleemi kirjeldus ning kandmise kord“ eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Alates 1. juulist 2024 on Kaitseliidu valveteenistus alaliselt tegutsev eksterritoriaalne funktsioonipõhine Kaitseliidu struktuuriüksus. Seoses staatuse muutumisega on Kaitseliidu valveteenistus asunud korrastama oma sümboolikat ja loob juurde isikkoosseisu tunnustamiseks vajalikke elemente. Plaanis on asutada valveteenistuse kaheklassiline teenetemärk, kujundada sinna juurde vajalikud tunnistused, võtta kasutusele tänaplaat ja vermida meenemünt. Kujunduslikult hakkaks neid kõiki siduma kavandataval embleemil kasutatav graafiline lahendus.

Kuna käesideme ja embleemi kirjeldus hõlmab enamikku määruse sisust, siis on nende muutmisel otstarbekas kehtestada kogu määrus uue terviktestina.

Eelnõu eesmärk on kirjeldada Kaitseliidu valvuri vormil kantavaid eraldusmärke – käesidet ja embleemi – ning nende kandmise korda.

Eelnõu ja seletuskirja koostamisel osalesid Kaitseliidu sümboolikakomisjoni liige Mehis Born (mehis.born@kaitseliit.ee), Kaitseliidu peastaabi üldosakonna vanemjurist Kristiina Puurand (kristiina.puurand@kaitseliit.ee) ja Kaitseliidu valveteenistuse staabi juhataja Salmar Saar (salmar.saar@kaitseliit.ee). Eelnõu ja seletuskirja normitehnilise kontrolli on teinud Kaitseministeeriumi õigusosakonna õigusloome nõunik Sander Põllumäe (sander.pollumae@kaitseministeerium.ee). Eelnõu ja seletuskirja on keeleliselt toimetanud Luisa Keelelahenduste eesti keele vanemtoimetaja Helen Noormägi (helen.noomagi@luisa.ee).

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva õigusakti eelnõuga. Eelnõuga tunnistatakse kehtetuks kaitseministri 18. juuni 2021. a määrus nr 6 „Kaitseliidu valvuri käesideme ja embleemi kirjeldus ning kandmise kord“ ([RT I, 25.06.2021, 15](#)).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõukohase määrusega kehtestatakse Kaitseliidu valvuri käesideme ja embleemi kirjeldus ning kandmise kord. Käeside ja embleem on olulised andmaks teavet isiku staatuse kohta ning eristamiseks sama vormi kandvaid isikuid. Eelnõu koosneb kolmest paragrahvist.

Eelnõu § 1

Eelnõu §-s 1 on esitatud embleemi kirjeldus. Kaitseliidu valvuri embleem on põigiti poolitatud väljaga ümmargune kilp. Kilbi ülemine pool on kuldkollane ja alumine must. Kilbi keskel on Kaitseliidu kotkas. Ringjoonega eraldatud ääre ülaservas on suurtähtedega kiri „VALVETEENISTUS“ ja alaservas „GUARD UNIT“. Kuldkollase ringjoonega eraldatud ääre värv on must ja kirjed on kuldkollased. Keelte eristamine on oluline, kuna Kaitseliidu valvurid valvavad ka Kaitseväge territooriume, kus asuvad liitlaste üksused.

Lõikes 2 on sätestatud embleemi mõõtmed. Üldjuhul on embleemi diameeter 8 cm, kuid teenistuslikust vajadusest tingituna võib embleemi diameeter olla ka 7,5 cm ja kuldkollane värv asendatud rohelisega. Tavaolukorras soovitakse, et valveüksused oleksid hästi nähtavad ja eristatavad, kuid esineb ka olukordi, kus see ei peaks nii olema. Näiteks rahuajal maastikul teatud väljaõpet tehes peaks üksus olema ühtsena identifitseeritav, kuid jääma märkamatuks. Kõrgendatud kaitsevalmiduse, mobilisatsiooni, sõja ja muude sarnaste olukordade ajal jäävad valveüksused objekte valvama, kuid nad ei peaks teatud situatsioonides olema kaugele nähtavad. Eelnõu koostades on mõeldud sellisele nii-öelda maskeerimisvajadusele. Vähem erksate värvidega embleem peaks niisugused vajadused paremini tagama.

Eelnõu § 2

Eelnõu §-s 2 on esitatud käesideme kirjeldus: Kaitseliidu valvuri käside on hõbe-roheline side, millele on kinnitatud eelnõu §-s 1 kirjeldatud embleem.

Eelnõu § 3

Eelnõu § 3 kohaselt kantakse käesidet välivormi jaki ja talvise välivormi jope vasakul varrukal kinnitatuna takjaalusele riigitunnuse alla ning kummipaelaga ümber käe. Valvur peab kandma käesidet kogu valvesoleku aja. Käesideme varjamine, näiteks selle kandmine teiste riitusesemete all, ei ole lubatud.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusega

Eelnõu ei ole seotud Euroopa Liidu õigusega.

4. Määruse mõjud

Kaitseliidu valveteenistuse atribuutikal on ühtne graafiline lahendus.

5. Määruse rakendamisega seotud kulud

Eelnõukohase määruse rakendamisega ei kaasne riigieelarvele lisakulusid, kuna uute embleemide valmistamine kaetakse vastavalt avanevatele võimalustele Kaitseliidu valveteenistuse eelarvest.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitatakse arvamuse avaldamiseks Kaitseväge juhatajale ja Kaitseliidule.